

Јован Четиревић Грабован и српско барокно сликарство

У оквирима развоја српског црквеног сликарства друге половине 18. века Јован Четиревић Грабован заузима специфично место одређено како његовим пореклом и уметничким образовањем, тако и особеним стилем и иконографијом које развија делујући као веома тражени мајстор у православним заједницама Славоније, северне Хрватске и Угарске. Цинцарског порекла, из Грабова у средњој Албанији где је породица Четири генерацијама неговала сликарску професију, у Хабсбуршку монархију прелази након 1769. и, настанивши се трајно у Осијеку, подупрт снажним везама међу цинцарским трговачко-занатским колонијама у славонским и хрватским градовима, али и изразитом личном предузимљивошћу, развија плодну делатност која је привукла пажњу истраживача још почетком 20. столећа. Иако је значајан део Четиревићевих остварења нестао, број сачуваних иконостаса и појединачних икона омогућава сагледавање његовог готово монополског положаја међу сликарима који су радили у Славонији и Хрватској у последњој четвртини 18. века. Четиревићево сликарство, на споју јужнобалканских и средњоевропских постулата, произашло из синтезе поука позновизантијских ерминија, словенског (кијевског) барока и западноевропских графичких предлогака, одговарало је укусу православних црквених општина у доминантно католичким подручјима, где је ова јединствена синергија “традиције и барока” обележила репрезентативну визуелну културу северозападних области Карловачке митрополије.